

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedientja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 230.

V Ljubljani, v petek 7. oktobra 1898.

Letnik XXVI

Državni zbor.

Dunaj, 6. oktobra.

Baron Dipauli — trgovinski minister. To dejstvo označuje položaj. Do 3. t. m. je grof Thun z jedno nogo stal v levičarskem taboru, dr. Baerenreither je bil njegova opora pri liberalnih veleposestnikih. Toda prepir v »domači hiši« je Baerenreitherju izpodmaknil ministerski stol, grofu Thunu oporo. Koalicijsko ministerstvo je postalo čez noč ministerstvo večine, na katero se mora opirati. Toda danes večina ni še vladna, večina ni še imela obračuna z vlado, in grof Thun se jako moti, da so vsi klubi desnice že v njegovi lop. Pozicija grofa Thuna je danes mnogo kritičnejša, nego je bila pred nekaterimi dnevi. Večina je neznamenatna, če uskoči le nekaj poslancev iz večine, je zmešnjava gotova. In da bi vsi slovenski poslanci prodali svoje glasove za katerokoli malenkost, to je naravnost izključeno. Dejanja hočemo videti, obljub smo čuli dovolj. Verba volant, scripta manent. To bodi vodilo pri obravnavah, pri obračunih z vlado. To je gotovo, da vlada v kratkih dneh ali mesecih ne more poravnati vseh krivic, katere je moral slovensko-hrvatski narod pretrpeti v teku desetletij, in ne more zaceliti vseh ran, katere je narodu trpinu zadal centralistiški zistem. Toda v prvi vrsti je dolžnost vlade, da si osvoji program večine, obsežen v adresnem načrtu, program, ki zahteva popolno enakopravnost vseh narodov v Avstriji. A ne samo to, kajti od programa samega nimamo še ničesa, temveč je treba zahtevati, da vlada vsaj prične izvrševati ta program, da izvrši, kar more in sme v okviru zakonov takoj izvršiti, in pokaže resno voljo, ki more slovensko-hrvatski narod in njegove zastopnike napolniti z zaupanjem.

Govori se in piše mnogo o jugoslovanskem zastopniku v ministerstvu. In če se to danes ali jutri zgodi, ali je s tem morda že Slovenija re-

šena? Ali ne kažejo mnogi vzgledi, da so razmere večkrat močnejše od človeške volje in da mora danes minister to zatajiti, kar je včeraj kot poslanec z največjim navdušenjem zagovarjal. V takem neprijetnem položaju je sedanjí finančni minister in v istem bode v kratkem novi trgovinski minister. Zastopnik Jugoslovancov v ministerskem svetu imel bi le tedaj svoj pomen in veliko važnost, ako je že skupna vlada v pravem tiru, na potu nepristranske pravičnosti. Potem bi bil odločen in spreten zagovornik slovensko-hrvatskih koristij v istini nadzornik, a ob jednom spiritus agens vladnih ukrepov, tičočih se našega juga. Minister sam, in ko bi bil najboljši mož, moral bi se voziti z vladnim vlakom po starem tiru, ako ostane stari, napačni zistem. Sicer pa bi se taka prememba v ministerstvu izvršila, ko bi grof Thun med svojimi tovariši zadel ob ovire.

V današnji seji je dr. Fournier kot glavni govornik levice ponavljal, kar so včeraj že drugi levičarji naglašali, da namreč desnica ne zastopa ljudskih koristij, ker ima večino. To je že prastaro stališče vsake opozicije. Po tem jako mrtvem govoru je zbornica soglasno vsprejela predlog poslanca Jaworskega, da se izvoli nagodbeni odsek 48 članov. Volitev se vrši še le jutri, ker klubi še niso določili svojih članov.

Plače državnih služabnikov.

Na to se je pričelo prvo branje vladnega načrta glede uravnave plač državnih uslužbencev. Doslej je bilo 34 raznih vrst v plačah, in sicer od 70 do 600 gld. Novi načrt vreja te razmere, ker določa le štiri plačilne razrede, po 400, 500, 600 in 700 gld. za vse aktivne državne služabnike, izvemši one pri poštnih in brzojavnih uradih. Ti razredi se nanašajo na sposobnost in odgovornost v službi.

Aktivitetne doklade se določajo za I. razred po 50 % dejanske plače, za II. razred 30 %, za III. razred 25 %, za IV. razred 20 %.

Starostne doklade se določajo na 50 gld. za vsakih 10 službenih let in se vračunajo v pokojnino, vendar pa ta doklada ne sme presegati zneska 100 gld. Le za državne redarje so določene večje starostne doklade in sicer se uvrste od 30 do 250 gld.

Za služabnike pri poštnih in brzojavnih uradih se določajo trije razredi s tremi vrstami, in sicer I. razred s 700, 650 in 600 plače, II. razred s 600, 550 in 500, III. razred s 500, 450 in 400 gld. plače. Skupna potreščina se proračunava na 3 1/2 milijona gld.

V današnji debati o tej vladni predlogi so govorili dunajski antisemit Prochaska, Eisele, dr. Schücker in fin. minister dr. Kaizl. Vsi govorniki so naglašali nujnost tega vprašanja, toda finančni minister je poslancem postavil tako rekoč nož na vrat: ali glasujete za zvišani davek od sladkorja in dosledno za nagodbo ali pa bodo morali državni služabniki še čakati na boljše plače. Levičarji so seveda glasno ugovarjali, ker je bila ost v prvi vrsti proti njim obrnjena. Fin. minister je tudi odgovarjal na razne ugovore. Tako je naglašal, da so blagajniški preostanki l. 1888 znašali 128 milijonov, minolo leto pa 250, od katerih pa treba odšteti 70 milijonov, ki so vezani vsled uravnave valute. Prosti preostanki so torej lani znašali 180 milijonov, katere pa mora vlada imeti pripravljene za vse služaje.

Debata je bila pretrgana in na vrsti razni nujni predlogi, mej drugimi posl. Perića glede državne podpore po potresu poškodovanim prebivalcem v Sinju in okolici. Prihodnja seja jutri.

Slovenci — pa tržaška državna policija.

Iz Trsta, 5. oktobra.

Danes opoldne je šlo kakih 16 mladeničev iz bližnjega Lovrerja čez glavni trg mimo zlo-

LISTEK.

Makarjev sen.

V. G. Korolenko.

(Dalje.)

Zdaj pa je stal ta pop Ivan čisto cel pred Makarjevimi očmi in ga suval z nogo.

»Vstani Makarček« de. »Idiva«.

»Kam greva?« vprašal je Makar nevoljno.

Mislil je, da je, ako je enkrat umrl, njegova dolžnost — ležati mirno in da mu ni več treba bloditi po gozdu in iskati izhoda. Sicer čemu je pač umrl?

»Pojdeva k velikemu Tajonu*«.

»Kaj, naj grem jaz k njemu?« vprašal je Makar.

»In te bode sodil«, rekel mu je pop z žalostnim, a milim glasom.

Makar se je vspomnil, da je treba prav res po smrti nekam na sodbo iti. Slišal je to nekaj

v cerkvi. Torej je imel pop Ivan le prav. Moral se je dvigniti.

In Makar se je dvignil, mrmrajoč sam pri sebi, da še po smrti ne dajo človeku miru.

Pop Ivan je šel naprej, Makar za njim. Šla sta kar naravnost. Mesečni so jima kar sami šli s pota. Šla sta proti vzhodu.

Makar je začuden opazil, da ni za popom Ivanom nobenega sledu v snegu. Pogleda si pod noge, tudi za njim ni nobenega sledu: sneg je bil čist in gladek, kakor prt.

Prišlo mu je na misel, da bi zdaj prav lahko okolo tujih pastij hodil, nihče bi ne vedel; no pop Ivan je očevidno uganil njegovo skrivno misel, obrnil se k njemu in rekel:

»Nehaj! Ti ne veš, kaj te čaka za vsako podobno misel«.

»Nu, nu!« odgovori nevoljno Makar. »Le misliti se ne sme! Kaj si postal zdaj tako strog? Le molči! — — —«

Pop je zmajal z glavo in šel dalje.

»Ali je še daleč?« vpraša Makar.

»Daleč«, odgovori čemerno pop Ivan.

»A kaj bodeva jedla?« vpraša zopet nemirni Makar.

»Pozabil si« odgovoril je pop obrnivši se k njemu, »da si umrl in da ti zdaj ni treba ne jesti, ne piti«.

Makarju to ni zelo ugajalo. Konečno je to dobro v slučaju, če nima človek kaj jesti, a tedaj bi pa bilo treba ležati tako, kakor je on ležal po svoji smrti. A hoditi in še celo tako daleč in ničesar ne jesti, to se mu je pa zdelo že prenemumno. Zopet je zamrmral.

»Ne godrnjaj!« reče mu pop.

»Že dobro!« odgovoril mu je razžaljen in se dalje tihoma jezil in hudoval nad takim neredom: »Človeku nalože, da mora hoditi, jesti mu pa ne dajo! Ali ni to neslišano?«

Bil je ves čas povsem nezadovoljen, idoč za popom. Hodila sta, kakor je bilo videti, že dolgo. Res je, da Makar celo pot ni mogel natančno okoli sebe razločiti, a sodečemu po neizmernem potu, ki sta ga prehodila, se mu je zdelo, da hodita že cel teden: toliko prepadov in gorá, rek in jezer sta pustila za seboj, toliko gozdov in ravnin sta prehodila. Kadar se je Makar ozrl, vselej

*) Tajon (jakutska beseda) = gospod veliki Tajon = Bog!

glasnega magistrata, pevaje slovenske pesmi. Kakor običajno ob času vojaškega gibanja so bili tudi ti fantje mogoče malce čez normalo in so jeli vzklikati: »Živela Avstrija!« Vso pot jim je šla za petami tolpa lahonskih postopačev, katera je dala gostom kavarne »Al Municipio« na glavnem trgu znamenje, da udarijo na fante. In res, ko so dospeli mladeniči pred kavarno, planilo je okoli 200 »gostov« nanje in jih jelo pretepiti. Na to je prišla straža in aretovala — Slovence. V bližini dogodka stoječi Slovenec je vprašal mirno stražo štev. 42, kako morejo aretovati slovenske fante, ki gredo služiti svojega cesarja in državo, kličeč »Živela Avstrija!«, italijanske napadalce pa puste lepo pri miru? Na to se je zarežala straža št. 42 doslovno: »E, pojdite se solit, vi Slovenci ste sami osli!«

V očigled takim dogodkom je težko biti mirne krvi. Odveč je skoro vsaka beseda, da bi se opisovali povodi tem tržaškim stvarem, ves svet jih že pozna kakor slab denar.

Da se v Trstu nekaj pripravlja, da je to »nekaj« dozorelo že skoro do skrajnega, ki se pojavlja že v istih simptomih, kakor ognjenik, ki od časa do časa vrže po kak izbruh, predno jame močno bljuvati, — o vsem tem je svet že do cela obveščen in obveščeni so tudi že merodajni krogi naše države.

Nespametno bi bilo misliti, da je tu kriva vsega vlada in samo le vlada — faktum je, da je vlada ob taci dejstvih brez vse moči! »Maffia« garibaldinske zarote, ki je vrgla svoje pogubne mreže čez naše Primorje, je tu aparat, ki deluje s tako pretriganostjo, da jej vlada ne more lahko blizu. Ali bi bilo drugače mogoče, da se aretuje v Trstu Slovenca, ki kliče »živela Avstrija!«, Italijana pa, ki odvrča z »Evviva Italia!«, se pušča mirno sesti v kavarno in se smejeti v pest?

Ti krogi so zapadli strasti, ki se ne da več udušiti, dokler ne pride čeznje same mrzla kopel, ki jih strezni.

Nekaj družega pa je z vzroki, ki dajejo tem elementom povod bruhanju. Zares je čudno, da bi avstrijski podanik na svoji rodni zemlji ne smel vzklikati kolikor mu le drago »Živela Avstrija!«, in to sicer v obraz onim, katerim je tak vzklik neprijeten — na tej zemlji. Ker, kdo si sme drzniti vzdigati na avstrijskih tleh glavo proti patrijotizmu domačinov?! In kdor to stori, njega je smatrati za izdajico in ga temu primerno kaznovati. Kajti sicer bi se moralo jako čudno misliti o političnih pravicah državljanov!

Nedavno temu, ko so se godili v Trstu znani izgredi, so čifutsko-lahonski listi zabavljali na tržaško policijo, da ni krotila izgrednikov, in so še pretili policijskemu ravnatelju s — »pregnanstvom«. Pozneje se je stvar izkazala kakor goli humbug proti Slovencem in danes ni več težko uganiti, zakaj je tržaška policija nastopala krotko proti izgrednikom — talmi-avstrijcem! — Današnji slučaj kaže zopet državno avtoriteto avstrijsko v čudni luči: pred garibaldinskim magistratom je aretovala policija avstrijske državljane, vršujoče svojo politično pravico, v o-

jak e, ki so vsklikali »živela Avstrija« v izdajski obraz onim, kateri tega klica slišati ne morejo. Avstrijski vojak naj se še briga za to, kaj je lahonski izdajci v Avstriji prijetno ali ne.

Ostanimo v svojih mejah, dostojno, resno in trezno odbijajmo napade, potem lahko mirni čakamo prihodnosti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. oktobra.

Slovenska državnozborna delegacija in vlada. Akoravno je minulo že nad teden dni, odkar je v klubu slovanske krščansko-narodne zveze padel po našem mnenju jedino pametni predlog poslanca dr. Kreka in bil vsprejet proti glasovom naših poslancev predlog posl. Laginje, se še vedno govori v javnosti o neki krizi v jugoslovanskem klubu. Praška »Politik« pisoč o položaju trdi, da »slovenska kriza« še ni rešena, in pravi: Nezaupanje do vlade raste od dne do dne in dogodki, ki so se pripetili minuli teden v klubu zedinjenih Slovencev, Hrvatov in Rusinov, morali bi biti grofu Thunu resen opomin. Slovanska krščansko-narodna zveza je sicer z ozirom na ostale stranke v desnici vsprejela sklep, ki so ga simpatično pozdravili ostali desničarji, toda ne smemo pa misliti, da je »slovenska kriza« že rešena. S komuniquejem o tridnevni debati v slovanski krščansko-narodni zvezi ni rešena zadeva, katere ost je bila naperjena proti vladi, marveč le začasno zakrita. Dejstvo, da je minuli četrtek glasovalo za izstop zveze iz parlamentarne desnice osem članov zveze vključ pritisaku od raznih strani, je za vlado izredno pomenljiva prikazen, tem pomenljiveja, ker je večina odvisna ravno od teh osmih glasov. Poleg tega pa je treba pomisliti še nekaj družega. Pred glasovanjem o omenjenem komuniqueju so oddali kranjski katoliško-nar. poslanci izjavo, da si na vsak način pridržijo pravico, neodvisno postopati napram nagodbenim predlogom. To izjavo je zveza vzela na znanje. S tem je postala kriza permanentna. Katoliško-narodni poslanci so vsled znanega ljubljanskega sklepa zavezani glasovati proti nagodbenim predlogom. Sedanji položaj pa kaže, da ti poslanci s tem sklepom ne bodo ostali osamljeni ne v klubu in ne sicer v desnici. Vse to naj bi grof Thun temeljito premislil in še o pravem času. — Gotovo je grof Thun o tem že premišljeval in še premišluje, ako se mu namreč ni posrečilo pridobiti nekaj moč v levičarskem taboru, ki bi mu nadomestili, kar mu vsled taktike naših poslancev primanjkuje. Iz nastopa ministerskega predsednika proti našim poslancem pa je razvidno, da se mu je to vsaj deloma že posrečilo in toraj, kot smo že včeraj naglašali, ne bo nujno potreboval naših zastopnikov.

Poslovni načrt poslanske zbornice. V včerajšnji seji poslanske zbornice se je završila razprava o nagodbenih predlogih v prvem branju in danes se najbrže iz cele zbornice izvoli odsek 48 članov, ki bo pretresaval nagodbene načrte. Poslanska zbornica pa prične razpravljati o ostalih vladnih predlogih in nujnih predlogih. Včeraj se je že vršila razprava o vladnem načrtu glede povišanja plač slugam pri državnih uradih, za kar se bo potrebovalo, kakor je omenil finančni minister, okrog 3½ milijone. Levičarji, a nikakor ne vsi, so sicer zahtevali, naj pridejo na vrsto pred vsem nujni predlogi, posebno ministerske zatožnice, toda zmagalo je konečno predsedstvo in vodilo razpravo po prvotno določenem vporodu. Z današnjim dnem pa zbornica prekine svoje delovanje za nekaj dni, ker se vrši mej tem časom posvetovanje kvotnih deputacij v Budimpešti, katerega se udeležijo z naše strani tudi ministerski predsednik ter ministra dr. Kaizl in baron Dipauli. Ko kvotni deputaciji dovršita svoje delo, prične se zopet razprava v poslanski zbornici.

Novi trgovinski minister baron Dipauli. Naslednik dr. Baernreitherja v trgovinskem ministerstvu, Josip baron Dipauli, je bil rojen 9. marca 1844 v Kaltern na Tirolskem. Kot prostovoljec je služil pri tirolskih strelcih ter se l. 1866 vdeležil vojske, nato pa vstopil v papeževo armado, pri kateri je ostal do usodnega leta 1870. Za Taaffejevega ministrovanja je bil v mestnem volilnem okraju Briksen izvoljen državnim poslancem in je ohranil ta mandat do uvedbe pete volilne skupine. Pri zadnji volitvi

je namreč v tej skupini izvoljen državnim poslanec kot zastopnik južnih Tirol. Že prvo leto se je baron Dipauli pridružil desnici pod takratnim vodstvom grofa Hohenwarta. Povodom razprave o hišnorazrednem davku je ostavil to stranko ter se pridružil Lichtensteinovemu centru, a že l. 1881 ga nahajamo zopet v Hohenwartovem klubu. Definitivno pa se je ločil od te skupine povodom burnih debat radi nepotrditve dr. Luegerja dunajskim županom, ker je grof Hohenwart odobral postopanje takratne vlade, in je s sedmimi ožjimi somišljeniki ustanovil katoliško ljudsko stranko. Po volitvah v letu 1897 je bil izvoljen načelnikom znatno pomnožene katoliške ljudske stranke in je kot tak mnogo sodeloval pri snovanju parlamentarne večine. Pričetkom štirinajstega zasedanja, 20. marca letos je baron Dipauli odložil čast klubovega načelnika, toda proti koncu istega zasedanja se je znova dal pregovoriti in bil soglasno izvoljen načelnikom, kar je ostal do sedaj. O njegovem značaju, trdno katoliškem prepričanju in delovanju v javnem življenju govorili smo že na drugem mestu.

Nagodba mej Avstrijo in Ogersko je sedaj v obeh državnih polovicah na dnevnem redu. Nagodbene predloge bodo te dni preraščevali v obeh odsekih ad hoc, o kvoti bodo pa govorili delegati v Budimpešti. Ogerska vlada in ž njo vred seveda ogerska kvotna deputacija hoče do skrajnosti vztrajati pri načelu, da se ogerska kvota ne sme zvišati, mej tem, ko je naša delegacija v včerajšnji seji sklenila soglasno, da se mora ogerska kvota zvišati vsaj na 38 odstotkov. Zmagala seveda naša kvotna deputacija nikakor ne bo, to smemo trditi že sedaj, predno se je sploh pričelo odločilno pogajanje, kajti naša vlada je že dala besedo, da mora ostati vse pri starem. Ker se bo pa vsled tega in vsled drugih točk v nagodbenih predlogih, ki so za nas popolno nevsprejemljive, debata vsekako zavlekla dalje časa, kakor je še v veljavi sedanji provizorij, jeli sta obe vladi zopet resno misliti na nadaljni provizorij in se bodo v tem oziru že prihodnji teden vršili dogovori mej obema vladama. Ker pa je konečno nedopusten nov jednoletni provizorij, imenoval se bo ta provizorij, ki se sklene le za toliko časa, da se sklene definitivna nagodba, tehnični provizorij.

Italijanska vlada predloži državnemu zboru, ki prične svoje delovanje dne 15. t. mes., več važnih predlog, mej temi precej takih, o katerih se je v javnosti razpravljalo že v prejšnji dobi. Vendar pa je mej temi nekaj takih, s katerimi ljudstvo ne bo zadovoljno. Najpreje je omeniti 300milijonskega kredita za napravo novih vojnih ladij. Ta kredit hoče pa finančni minister delno pokriti z uvedbo vojaške takse, ki bo donesla državi 12 do 15 milijonov. Nekoliko bolj umesten bo načrt zakona, ki bo določal, da so neveljavne pri volitvah vse glasovnice, ki se glase na imena mož, ki ne smejo voljeni biti. S tem hoče vlada preprečiti dosedanje navado, da je vsaka stranka postavila svojega kandidata, mej temi pogosto velike sleparje in goljufe. Kajpada tudi s tem načrtom vsi poslanci ne bodo zadovoljni.

Cerkveni letopis.

Otvorjenje stiškega samostana.

Godovni dan našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. l. 1898 bo ostal pač z zlatimi črkami zapisan v zgodovini kranjske dežele in cele slovenske zemlje. Ta dan se je iznova pozidalo in postavilo ognjišče prave krščanske omike in prosvete med Slovenci, isto ognjišče, na katerem se je nad 600 let netil ogenj pristne krščanske kulture, ki je kot žarna luč razsvetljeval in vodil ljudstvo daleč na okoli.

Preteklo je že nad sto let, odkar se je ta ogenj siloma pogasil, odkar so se dragoceni kulturni zakladi razpršili na vse strani in nekateri celo uničili. Oni blagi, vrli možje, ki so odmrli svetu in se v tihih samostanskih zidovih posvetili le Bogu v čast in bližnjemu v prid, morali so vse te s tolikim trudom tekom stoletij nagromadene književne zaklade prepustiti vandalskim rokam in si drugod iskati svojega doma. Plamteči ogenj prosvete je ugasnil, in ognjišče se je jelo rušiti.

Sicer je res, da se je uprav v začetku tekečega stoletja začelo krepkeje razvijati narodno

se mu je zazdelo, kakor da temni gozd sam beži nazaj od njih, a visoke snežne gore so se kar tajale v nočnem mraku in se hitro skrivale za horizontom.

Višje in višje sta stopala. Zvezde so postajale vedno večje in svetlejšje. Izza vrha nekega holma, na katerega sta došla, se je pokazal krajec izginjajoče lune. Videlo se je, kakor da hiti in beži, Makar in pop jo pa lovita. Naposled se je vnovič jela dvigati nad horizontom. Šla sta od zdaj po silno visoko ležeči ravnini dalje.

Postalo je svetlo — mnogo bolj svetlo, kakor je bilo v začetku noči. To je pač prihajalo od tod, ker sta bila mnogo bližje zvezdam. Zvezde so bile velike kot jabolka, luna kot dno velike zlate kadi; in luna in zvezde so osvetljevale neizmerno ravan od vshoda do zahoda.

Na ravnini se je natančno razločevala slednja snežinka. Mnogo cest se je vilo po planem, a vse so vodile proti jednemu jedinemu kraju na vshodu. Po njih so hodili ali jahali ljudje različno oblečeni in raznih obrazov.

Nakrat se je Makar, ki je že dalje časa pazljivo motril nekega jezdeca, obrnil s ceste in pobežal za njim. (Dalje sledi.)

življenje med Slovenci, torej takoj po zatoru samostanov, a nikakor ne zaradi njih zatoru. Komaj so jeli naši redovniki objavljati svoje duševne zaklade, zadela jih je kakor strela iz jasnega nemila ušoda, da so morali vse pustiti in odriniti v tujino, ali pa ostati doma, a izstopiti iz reda. Može kakor: Japelj, Kumerdaj, Vodnik, Linhart, Zakotnik, Dev, Gutsman i dr. so se navzeli narodnega duha in narodne zavesti le v samostanskih šolah. A žal, mi smo v njih delih našli le ostanke onih velikih zakladov, zakladi sami pa so zginili skoro brez duha in sluha. Naš narodni prepoved se mora v velikem delu pripisovati temu vplivu, in ne svobodomiselnim vladnim odlokom iste dobe. Mrtvi odloki, četudi navidezno še tako lepi, bi dejansko nič ne dosegli, ako bi dotični može že prej ne bili prav vzgojeni in poučeni. Ako so nam le »ostanki« prinesli tako lepe sadove, kaj še le bi imeli sedaj, ako bi iste ustanove ostale nedotaknjene! Zato sklepa Radič svojo zgodovino stiške cisterce l. 1866 z besedami: »Danes ne pomagajo nobene tožbe več zaradi zatora samostana, a zelo zanimivo in hvaležno delo bi bilo pokazati in dokazati, kako je neposredno po odhodu učenih bratov iz Stičine, Kostanjevice in Bistre propadalo v deželi socialno življenje, in kako se je ta propast na vse strani kmalu pojavila in še danes traja!«

Tako je pisal naš domač historiograf Peter pl. Radič l. 1866. Kdo bi si mislil pred nedavnim časom, da bo staro že rušče se zidovje stiškega gradu zopet kdaj doseglo svoj prvotni namen? In vendar, hvala Bogu, danes je to že dovršeno dejanje!

Odkar se je prvič čula vest, da se vrše dogovori med vlado in cistercijskim redom zaradi Stičine, so se vsi verni katoliški Slovenci za to zanimali in želeli, da se pogajanja srečno dovrše. Seveda ni manjkalo tudi nasprotnikov, ki so klevetali ustmeno in pismeno, da bi to preprečili. Katera dobra stvar pa nima svojih sovražnikov? Nekateri izmed teh so že uvideli, drugi pa še bodo, kako krivično je bilo njih rovanje.

V torek 4. oktobra se je zbralo v Stičini mnogo vernega ljudstva od blizu in daleč. Sešlo se je tudi nad 50 svetnih duhovnikov z Dolenjskega, Gorenjskega in Notranjskega. Prišlo bi jih še mnogo več, ko bi jih ne pridržala doma običajna sv. maša za presvetlega cesarja; izmed bližnjih sosedov pa so šli nekateri k pogrebu svojega tovariša višnjegorskega g. župnika M. Kljuna v Ljubljano, kjer je bil isti dan pokopan.

Razven premil. kneza in škofa dr. A. B. Jegliča so došli k slavnosti preč. gg. generalni vikarij Jan. Flis, stolni kanonik Jos. Erker, novomeški prošt g. dr. Seb. Elbert, deželni poslanec in dekan Tom. Kajdič, dekani Krese, Lavrenčič, Nagode in zastopniki skoro vseh dekanij v ljubljanski škofiji.

Izmed redovne duhovščine so bili navzoči: P. Josip Liensberger, superior jezuitov iz Ljubljane; g. Izidor Pertl, superior lazaretov iz Ljubljane; P. Konstantin Luser, frančiškanski provincijal iz Ljubljane; P. Donat Zupančič, kapucinski gvardijan iz Loke in P. Kajetan Popotnik, prior usmiljenih bratov iz Kandije.

Izmed uradnikov omenjamo okr. glavarja litijskega g. Grilla, okr. sodnika in sodnega svetnika Jenciča, notarja Bežeka itd.

Vseh gostov pri mizi je bilo okoli sto. S popoldanskim vlakom so še dospeli mil. g. stolni prošt dr. Leonard Klotfutar, stolni kanonik dr. I. Koren in nekateri drugi duhovniki iz Ljubljane in z dežele.

Slovesnost dneva se je začela prav za prav že zjutraj, ko je mil. g. opat Avguštin v kapiteljski dvorani samostanski podelil redovno obleko dvema dijakoma-kandidatoma, ki sta stopila tu v novicijat. Jeden je dobil redovno ime br. Vincencij po prvem opatu stiškem Vincenciju, katerega je l. 1136. sam sv. Bernard poslal v Stičino iz francoskega samostana Morimund. Drugi novinec je prejel ime br. Jožef, po sv. Jožefu, ki je poseben zavetnik cistercijskega reda in patron kranjske dežele.

Ob 10. se je jel pomikati dolg spreved med pritkovanjem zvonov iz samostanskega križnega hodnika čez klavzuro in samostanski dvor ven na cesto in potem pri glavnem vhodu skozi drug dvor v cerkev. Za opatskim križem so stopali najprej šolski otroci z učiteljstvom, potem zastopniki

redov in svetni duhovniki v roketih, za njimi domači patri cistercijani v belih haljah ali kukulah, oba novince v belem habitu in fratri v rujavi obleki. Potem so se vrstili novomeški mil. gosp. prošt, mil. g. opat in premil. g. knez in škof drug za drugim vsak s svojo asistenco, ki je nosila prelatske insignije. Med sprevedom so peli domači patri psalma 121. in 147. (»Laetatus sum in his, quae dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus« in »Lauda Jerusalem Dominum«.)

V cerkvi je zapel premil. g. knez in škof »Veni Creator Spiritus« in redovniki so na koru odpevali. Potem je stopil škof v škofijskem ornatu na prižnico in govoril celo uro obilno zbranimu ljudstvu. Omenjal je začetek samostana leta 1136., njega blagodejno in uspešno delo tekom stoletij v čast božjo in zveličanje duš in zator staroslavne opatije l. 1784. — Leta 1893. pa je bil avstrijski naučni minister Madejski v Mehre-rau, kjer je v samostanu nadzoroval šolo gimnazijsko. Ugajalo mu je tako zelo, da jim je ponudil v nakup zapuščeni stiški samostan, katerega je uprav tedaj želel kupiti neki luteranski bogataš, da bi ga priredil v tovarno. Začela so se pogajanja, ki so se letos meseca marca srečno dovršila. Par tednov pozneje sta dospela dva patra v Stičino z nekaterimi brati, da so jeden del samostana priredili zopet za stanovanje in naredili klavzuro, katera se s tem dnevom začne. V ostalem je govoril visoki govornik o redovniškem stanu, kaj je njega bistvo in poklic, in kako koristni so meniški redovi za prospeh katoliške cerkve, za duševni in gmotni blagor narodov. Pozdravil je novodošle menihe in zaradi njih prihoda čestital i ljubljanski škofiji i celi kranjski deželi, ki je dobila v njih vzorne dušne pastirje in vrle može, ki bodo pospeševali kulturni napredek med Slovenci.

Nato je bila slovesna pontifikalna sv. maša, katero je opravil v navzočnosti premil. g. kneza in škofa mil. g. opat mehrerauski. Med sv. mašo so peli na koru domači redovniki krasno koralno sv. mašo.

(Dalje sledi.)

* * *

Iz Horjula, 5. oktobra.

Na roženvenško nedeljo so se vršile pri nas lepe slovesnosti. Že ta nedelja sama privabi v Horjul, kjer je že od leta 1734 roženvenška bratovščina, mnogo ljudstva od sosednjih far. Letos pa se je ta dan ustanovila Marijina družba za mladeniče in dekleta. Rodila se je iz misijonske družbe poštenja, ki že 30 let obstoji v fari. Pri jutranji službi božji je bilo skupno sv. obhajilo, ob 10. uri pa se je sprejelo 21 mladeničev in 62 deklet v novo ustanovljeno Marijino družbo. Č. gospod katehet Al. Stroj je v izbranem govoru razjasnil, da je Marijina družba sreča za družbo samo in za vso faro, preč. gospod kanonik Andrej Zamejic, naš rojak in dobrotnik, letošnji zlatomašnik, pa je blagovolil sprejeti mladeniče in dekleta ob ganljivih obredih pred oltarjem Matere Božje in na to daroval slovesno sveto mašo.

Popoldne se je slovesnost nadaljevala. Ob 1/3. uri se je dvignila običajna procesija iz farne cerkve sv. Marjete ob molitvi svetega rožnega venca. Na Ljubogojni se je procesija ustavila in je blagoslovil č. gosp. kanonik novo kapelico lurske Matere Božje. Postavili so jo ljubogojniški posestniki z županom T. Zdešarjem na čelu. Načrt postavil in delo izvršil je zidarski mojster Gropa Stanonik iz Horjula. Kapela je zidana iz same stisnene in zbrusene opeke brez ometa v naravni barvi. Sloga je romanskega z apsido. Vogli in cokelj so iz sivega kamna, portal je trostebričast s krivcem na vrhu ter hvali delo kamnoseškega mojstra Janeza Potrebuješ a iz Lesnega Brda. Nad kamenitim podstrešnim zidcem se dviga pročelje s katarinini oknom, opasuje pa ga iz cementa napravljen zobčasti nastrešni zidec, ki sega na z angleškimi škrlicami pokrito streho. Na vrhu kipi kvišku kamenit križec, ob straneh pa dve piramidi. Železna vrata je solidno izvršil ključavničar Janez Marinič iz Horjula, barvana okna z izbočeni, s svinčcem obrobjenimi steklenimi ploščami pa je preskrbel trdka Kollmann iz Ljubljane. Leseni barvani strop s kasetami je izvršil mizar Fr. Buh iz Horjula, z romanskimi ornamentami stene okrasil in nad okni šesteroglavne angelje naslikal pa je jako okusno in primerno slikar Matej Strnen z Vrhnike. Najlepše delo pa je seveda kip

lurske Matere Božje, mojstersko delo podobarja Jarneja Trnovca iz Polhovega Gradca. V apsidi se dviga bajna votlina iz domačega lahkega kamna okusno sestavljena, kakor bi moleli navzgor in viseli navzdol sami stalazmiti in stalaktiti, notri pa stoji kip iz isterskega marmorja, 130 cm. visok, o katerem se mora reči, da se je umetnik potrudil, vlti svetnici nebeski sijaj in popolnoma ustreza cerkveni umetnosti. Kip je darovala Franica Malovašič.

Ko je č. g. kanonik blagoslovil kip in spregovoril nekaj vspodbudnih besedij o češčenju lurske M. B., pomikala se je veličastna procesija ob petju litanij M. B. dalje proti Grabnu. Tam je blagoslovil č. g. kanonik novo kapelo sv. Jožefa, ki so jo postavili Grabnarji. Tudi ta kapela je okusno opravljena ter se odlikuje vzlasti po členovitosti ometnih okraskov, ki jih je napravil domači zidar A. Malovrh. Slikar g. Simon Ogrin z Vrhnike pa je povoljno naslikal na steni od zunaj sv. Marjeto in sv. Barbaro, od znotraj pa sv. Mohorja in Fortunata. Sicer pa je kapela sezidana v tem tonu, kakor sploh kapelice v ljublj. okolici, z običajnimi stebroma, ki nosita ospredje in pročelje kapele.

Ko je tudi tu č. g. kanonik izpregovoril nekaj izpodbudnih mislij o sv. Jožefu, vračala se je procesija ob petju litanij vseh svetnikov v cerkev. Po zahvalnici in blagoslovu pa se je podala duhovščina in udje Marijne družbe pred novi dom M. družbe. Ognjegasci so napravili spalir, mladeniči in dekleta, opremljeni s svetinjami in svečami, postavili so se ob hiši, na kateri je naslikal slikar M. Strnen na svežo malto Marijo brezmadežno, zavetnico M. družbe. Slika je barokna, koncepcija samostojna, utis veličasten, smer realistična. Seveda so tudi tu kakor pri kapelah mladeniči postavili mlaje, dekleta napletle vencev, s hriba pa je zvenel strel topičev.

Č. g. kanonik je blagoslovil podobo, nato pa so se zbrali mladeniči in dekleta v družbini dvorani, koder so slišali še nekaj izpodbudnih besedij, končali pa nepozabni dan z malico, ki jo je preskrbel č. g. zlatomašnik.

Naposled je č. g. kanonik še blagoslovil dom kmetijskega društva, ogledal si posamične prostore ter tudi tu vodstvu kmetijske zadruge po načelniku Janezu Ceponu izročil nekaj primernih nauk ter se pohvalno poslovil.

Odhajajočemu rojaku — zlatomašniku pa smo klicali: Na mnoga leta!

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 5. oktobra.

(Konec.)

O poročilih šolskega odseka poroča odbornik Dimnik. — Za nekatere nujne poprave na I. mestni deški petrazrednici se dovoli 76 gld. 50 kr. naknadnega kredita. — Račun o porabi dotacije v znesku 27 gld. za okrajno učiteljsko knjižnico se odobri; istotako račun o porabi dotacije 200 gld. za poravnavo zaostankov na mestni deški osemrazrednici. — Za prireditve jedne nove učne sobe z vso potrebno opravo na c. kr. obrtnih strokovnih šolah se dovoli naknadno 245 gld. — Za napravo šolske oprave za III. letnik višje dekliske šole se dovoli 198 gld. 50 kr. naknadnega kredita. — Nadalje se odobre računi o porabi dotacije za minulo šolsko leto na mestni nemški dekliski šoli, za šolsko knjižnico mestne dekliske osemrazrednice, na mestni nemški dekliski šoli, na II. mestni deški, na mestni ljudski šoli na Barji, na uršulinskih šolah ter I. mestni deški ljudski šoli.

Dekliski šoli v Lichtenthurničinem zavodu se dovoli vsakoletna redna dotacija, ne da bi bilo zavodu treba vsako leto ulagati dotične prošnje. — Poroč. odb. Šubie.

Za novi park ob Bleiweisovi cesti se sklene napraviti 3 svarilne table za ceno 25 do 30 gld. ter 10 klopj po 12 gld., za park na Poljanskem trgu pa šest klopj. Poslednje na priporočilo odb. Predoviča.

Za nakup raznovrstnih rastlin za dekoracije se na prošnjo mestnega vrtnarja dovoli znesek 300 gld. — Poročevalec odb. Žitnik.

Na prošnjo posestnikov C. Kocha in Iv. Pri-bila se sklene napeljati javno mestno razsvetljavo do njunih hiš v podaljšanih Nunskih ulicah in te ulice razsvetliti. Žica se napelje po drogih in se

dovoli v to potrebni znesek 260 gld. Poroč. odb. Grošelj.

O raznih odkupnih ponudbah poroč. odb. dr. Stare. Ponudba kneza Auersperga za odkup nekaj sveta po 20 gld. m² se odkloni; istotako se odklonijo ponudbe Fr. Jevnikarja, Fr. Puca in Jos. Šelka na Tržaški cesti ter Ivane Šusteršičeve na sv. Petra cesti, ki želi odkupiti sedaj prazni svet na »Ajdomem zrnu« za zgradbo nove hiše po 10 gld. m² in proti reverzu, da svet takoj odstopi mestni občini, ko bi odkupila ostale hiše na tem trikotu, in podre hišo na lastne stroške. Rozaliji Jevnikarjevi na Tržaški cesti se ponudi za m² 3 gld. 50 kr. mesto 2 gld. 50 kr. Ponudnica zahteva 10 gld. za m².

Odb. Grošelj poroč. o oddaji vode iz mestnega vodovoda v novo topničarsko vojašnico ter predlaga, naj se napravi vodomer ter zaračunava m³ porabljene vode z 8 kr. Sprejme se predlog odb. Šubica, naj se določi normalna cena za porabo vode.

Ob mestni vodarni v Klečah se je poleg drugih nakupila tudi parcela št. 707 v obsegu 116 kvadr. sežnjev, seženj po 50 kr. Ker pa sodišče kot oskrbnik zahteva zvišanje cene na 80 kr. kvadr. seženj, se za doplačilo dovoli naknadni kredit v znesku 34 gld. 80 kr. Poročevalec odbornik Pavlin.

Ostale točke dnevnega reda se deloma odstavijo, deloma pa obravnavajo v tajni seji.

Pred zaključkom javne seje odgovarja župan na nekatere interpelacije.

Odb. Zabukovec omenja notice v zadnjem »Slov. Listu«, v kateri se napada mestni stavbinski urad in občinski svet radi neprilike pri gradnji »Mestnega doma« in kanala na Rimski cesti, in vpraša, kaj meni ukreniti proti temu.

Župan zagovarja stavb. urad, posebno tehnike, ki vsikdar store svojo dolžnost, kakor tudi mestni svet, ter imenuje tako pisanje nečuvno. Potem pa opisuje nezgodo pri gradbi »Mestnega doma«. Zgornjima hišama se ni pripetila nobena posebna nevarnost, ker stojita na trdih tleh in se je odločila le nasipovina, ki bi se bila udrila itak prej ali slej. Škarpa je bila projektovana že poprej. Zadeva glede kanala na Rimski cesti se je pojasnila že poprej.

Odb. dr. Požar vpraša, kedaj se nadomesti ob posestvi g. Soossove na Resljevi cesti sedanja slaba ograja s kako primernejšo. Odgovori mu župan, da je že opetovano opozoril posestnico na ta nedostatek in da bo, ker so vsi opomini brezuspešni, na njene stroške dal napraviti novo ograjo.

Odbornik dr. Hudnik izraža svoje začudenje nad tem, da uradni korespondenčni urad ni ničesar sporočil zunanjim listom o izredni seji mestnega zbora povodom grozne smrti cesarice Elizabete, ter vpraša župana, ali je voljan poizvedeti, kaj je temu vzrok. — Župan odgovori, da tudi on ni zasledil nikakih poročil ter da bo primernim potom vprašal po vzroku.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. oktobra

(Katoliško-narodna stranka in vlada.) Vlada zahteva od večine, naj nagodbene predloge nespremenjene vsprejme — odnosno postane popolna vladna služabnica.

Ne vemo, kaj da bodejo storile druge stranke večine. O nekaterih je pač gotovo, da sledijo vladnemu klicu, o drugih je pa še dvomljivo. To pa vemo, da katoliško-narodni poslanci ne morejo slediti temu klicu, če nočejo pretrgati vezi mej sabo in mej svojimi volilci.

Povdarjali smo že in zopet povdarjamo: Katoliško-narodna stranka je ljudska stranka, za njo morajo stati koristi ljudstva na prvem mestu. Kedo pa je ljudstvo?

Ljudstvo tvorijo v prvi vrsti delavski stanovi: kmet, obrtnik in delavec. Blagor teh stanov je merodajen za postopanje katoliško-narodne stranke. Blagor teh stanov pa zahteva to, kar je vodstvo katoliško-narodne stranke v sporazumu s katoliškimi poslanci soglasno sklenilo: Odklonitev vladnih nagodbenih predlog.

To je stališče katoliško-narodne stranke in to je stališče slovenskega naroda — in to mora biti tudi je-

dino stališče onih, ki so poslani od katoliško-narodnih volilcev na Dunaj.

In tu je res treba trdnega, neomajljivega značaja, kajti od vseh stranij se bode pritiskalo na poslance, da bi se udali in glasovali za nagodbo. Za trdno pričakujemo, da bodo naši poslanci pokazali tak značaj in poslušali le svojo vest in glas ljudstva. To je tem važneje, ker imajo ravno naši poslanci v rokah osodo nagodbenih predlog, kajti od njih 6 glasov je odvisna večina. Ti glasovi se bodo brezobzirno porabili v blagor ljudstva!

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) Za župnijo Višnjo Goro je prezentovan g. Konrad Tekster, župnik na Colu. — Župnija Col je razpisana. — G. Anton Medved pride kot kapelan v Trnovo v Ljubljani. — G. Fr. Ferjančič iz Trnovega k sv. Jakobu. — G. Viktor Steska, kaplan pri sv. Jakobu, je imenovan za škofovega kaplana. — Novomašnik g. Fr. Podobnik gre kot kapelan v Mirno Peč.

(Izdajica.) Včeraj se je bivši trgovski minister dr. Bärnreiter prvič zopet udeležil seje kluba liberalnih veleposestnikov. Tej klubovi seji je predsedoval posl. Schwegel, ki je zahvaljeval dr. Bärnreiterja za njegovo postopanje v kabinetu, vzlasti tudi za to, ker je v naprednem duhu varoval v kabinetu koristi nemškega naroda. — Ali ni to največji škandal, ako si upa sin slovenskega kmeta, kar je posl. Schwegel, hvaliti Nemca, ki se bori za koristi nemškega naroda, onega naroda, ki ima v Avstriji veliko več nego vse pravice. Pač res. Ni je ostudnejše stvari na svetu, kakor je narodov izdajalec, ki v svoji frivolnosti prezira svoj narod boreč se v obupni narodni borbi za življenje ali smrt. Za takega izdajico je vse premalo Greuterjev: Fejte bodi!

(Razstava Germovih slik) v »Rudolfinu« bode v nedeljo dne 9. t. m. ob 6. uri zvečer definitivno zaključena.

(Iz Pazina), 6. oktobra: Trgatev je v tukajšnjem okraju dokončana. Da ni bilo toče dné 23. pr. m., mogli bi biti z vinsko letino popolnoma zadovoljni. Sreča, da so mnogi že pred točo potrgali in da je prizadelo le najbližnjo okolico, kake pol ure od mesta na okoli. Tukaj zgubilo se je pol pridelka, zvanjani kraji so pa ostali zdravi. Tam se bo dobilo dobro vino, posebno v občinah proti zapadnemu delu Istre. Na vzhodnem delu, kakor v Gradišću, Pičnu itd., natrgalo se je jako malo, ker je plesnoba skoraj popolnoma uničila grozdje. Grozdje se je letos v Pazinu drago prodajalo, po 8 do 12 kr. kg., črno tudi po 13 kr. Novo vino ima sedaj ceno od 16 do 20 kr. liter. Vina so splošno dobra. Vabimo tem potom slovenske vinotrtice, da pridejo v naše kraje. Opozarjamo pa jih tudi, naj bodo pri kupovanju jako previdni, posebno v zalogah, kjer imajo veliko vina. Kdor je še v Istri nepoznan, naj se obrne, prišedši v Pazin, na občinsko glavarstvo (podestarija), tukaj doznal bo vse podrobnosti.

(Iz Devina) se je poslovil dné 20. m. m. tamošnji kapelan gospod Josip Ušaj, premesčen v Loško dolino. Ušaj je bil uzoren narodnjak in unet domoljub in dokler je veljala še njegova beseda v Devinu, tako dolgo za »Legino« šolo ni bilo prostora. No, »šola« zdaj stoji, kakor vabnica za slovenske otroke, dasi so jej pobita okna in potrti vrata. Čuje se pa čudnih reči o teh izgredih zoper devinsko »Legino« šolo. Izkazalo se je, da domačinov nijeden ni prizadet ob izgredih, dasi jih oblast zapira, kakor nedolžno ljudstvo iz sosednih vasi. Še grajščinski oskrbnik, neki Nemec Bixner, lovi na svojo roko kmete in jih izroča sodišču. V celi stvari pa tiči neka ministerijozna temota, — pa ne, ako bi se naposled izkazalo, da je ves škandal vprizorila židolohonska impertinenca, ki zdaj nepretržno zvrča krivdo na Slovence. Slutnja nam pravi, da je temu tako, kajti z vse prenevarno »gorečnostjo« lové žandarji kmete po vaseh okrog, — kaj, ako ni v teh javnih organih tudi kapljica istega strupa, katerega zna tako zvito kapati v dušo avstrijski oblasti banditska iredenta? Kdo pa bode potem povrnil škodo nesrečnim žrtvam preiskrene služnosti javnih organov? Ali smo že res na Turškem? Ali res Primorje ni več v Avstriji!

(Razpisuje se) mesto poštnega odpravnika pri novo ustanovljenem c. kr. poštнем uradu v Preserji, okraj Ljubljana, proti pogodbi in kavciji

200 gld.; letna plača 250 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal 200 gld. za vzdržavo na dan enkratne pešne zveze med poštним uradom v Preserji in Borovnico. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

(Zakup pobiranja mitnine) Počenši z novim letom se odda v zakup tudi pobiranje mitnine pri cestnih mitnicah v Kranju in Kokri. Zakup velja za leto 1899, eventuelno tudi za 1900 in 1901. Izklicna cena za Kranj znaša 3000, za Kokro 300 gl. V zakup se vzameta lahko obe mitnici skupaj. Dražbena obravnava se vrši 29. oktobra ob desetih dopol. pri davkarji v Kranju. Pismene ponudbe je odposlati okrajnemu voditelju finančne straže v Kranju. Podrobnosti se izvedo pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani, okrajnih glavarstvih in vodstvih finančne straže.

(Ogenj.) V belopeški rudninski tovarni je nastal v enem oddelku ogenj, pri katerem je pogorela streha.

(Nezgodi.) Predvčeraj so našli vtopljenega v Malem grabnu krojača Tomaža Kastelica. — Dne 3. t. m. se je na Vrhnikih ustrelil paznik finančne straže Rafael Povžek baje zaradi revščine.

(V Pulju) se je dne 3. oktobra nekaj mornarjev sprlo zaradi neke malenkosti z nekim Hrvatom. Nastal je prepir, med katerim so Italijani grdo psovali našega cesarja in ranjko cesarico. Vročekrvni Lahi so že v zaporu.

(Papirnatih goldinarjev) je ostalo koncem septembra v prometu še 688.308. V tem mesecu so jih uničili 1242, mej tem ko je bilo v avgustu vničenih le 664 gld.

(Na avstrijskih železnicah) se je avgusta meseca t. l. vozilo 14.747.292 oseb in 8.200.203 ton blaga, kar je dalo dohodkov 25.030.704 gl., to je na kilometer 1408 gld.

(Rektor dunajske univerze) je opozoril dijake, da naj pri »bumlu« opusté vsako prepiranje in izzivanje.

(Izgredi v Mostaru.) Napetost med hrvatskim in srbskim življenjem je vedno večja. Glasilo Hrvatov, ki so katoličani, je »Osvita«, glasilo razkolnih Srbov »Srpski vjesnik«. Zadnje dni je prišlo do krvavih izgredov z noži in kameni, pri katerih je bilo ranjenih več katoličanov.

(Razžaljenje veličanstva) je spravilo v ječo mažarskega pesnika Štefana Komaya, ker je, ko se je zvedelo o smrti cesarice, v veseli družbi izrekel neke besede o nji, katere je zvedela policija.

(Pesem Leona XIII. na cesarico.) Leon XIII. je spel o smrti cesarice Elizabete latinsko odo, ki jo je poslal cesarju za god.

(Bizmark o združenju Italiji.) Ko je l. 1879 Bizmark sklepal z Avstrijo zvezo ter je nekdo vprašal, kako bo z Italijo, je Bizmark odgovoril: Italijani so kakor vrane mehojednice, ki vedno čakajo, da jim drugi priskrbe živeža. Leta 1870 bi bili z drugimi šli zoper nas, ko bi jim bil le kdo obljubil kaj Tirolske. Tedaj je rekel neki ruski diplomat: »Kaj, vi že zopet nekaj zahtevate, in vendar niste nobene bitke izgubili!« Ko bi le bolj skrbeli za notranje stvari, da bi se kako ministerstvo obdržalo in da ne bi ljudstvo omagovalo pod pezo davkov in dolgov! To je prava Italia iredenta: Nekega dne bodo tam, kjer je Španija, in cerkvena država ter neapolitanska se bodeta še jednokrat obnovili!

(»Venti settembre«.) 20. septembra, dan, ko so Italijani uropali papežu Rim, je laški vladi — sacrosanctus, nedotakljiv. Skoraj po vseh mestih so ta dan vladniki bljuvali psovke zoper cerkev in papeža in vero, in nikjer se jim ni nič zgodilo. Te dni pa je na katoliškem shodu v Calmonaci (Girgenti) neki bogoslovec imenoval 20. september božjeropni dan in liberalizem, ki praznuje ta dan, gnil, in glejte, takoj so ga zgrabili, uklenili ter tirali v ječo. Živela »misl svobodna«!

(Živela svoboda!) V laški zbornici bo minister predložil zakon, da se tukaj odtegne »placet« vsem župnikom, ki »zloračljajo svojo službo in rujejo zoper ustavo«, to se pravi po naše: ki imenujejo »venti settembre« za Italijo nesrečen dan!

(Don Albertario), duhovnik-urednik milanškega »L' Osservatore Cattolico« (Katoliški Obzornik) je še vedno v ječi. Sedaj so mu dovolili, da sme v ječi v neki kapelici maševati. A takoj, ko odmašuje, mora sleči duhovsko obleko in obleči obleko arestantov. V ječi pa je zato, ker se je bojeval zoper framasone in anarhiste. Nič dru-

zega mu niso dokazali. Zopet živel »misel svobodna«!

(Učitelji spletskega okraja) so pri konferenci razpravljali tudi o Raiffeisnovih in šolskih posojilnicah, s katerimi želé povzdigniti blagostanje ljudstva.

(V moštu sta utonila) dne 23. sept. Kuzma Marlič in njegova žena v Postiru v Dalmaciji. Kuzma je tlačil grozdje v čebru, vzduh kuhajočega se mošta ga je omotil, da je padel vanj. Žena mu je hotela pomagati, a padla tudi ona v mošt. Drugi dan so ju potegnili iz mošta.

(Trgovca za dekleta) so prijeli v Stanislavovu. Imenoval se je Ellmann, a prišlo je na dan, da je njegovo pravo ime Jožef Eisenstein. Hkrati so zaprli tudi njegovega sina Leopolda, prišedšega iz Budapešte, ki se bavi z istim poslom. Oba sta žida.

(Arnavti) Četa Arnavtov je planila čez srbsko mejo na selo Rostovac ter vplenila najlepšo dekle. Srbi so tekli za njimi. Ko so divji Arnavti videli, da z dekletom ne morejo uiti, so jo umorili na potu in zbežali.

(Orkan v zahodni Indiji) je naredil velikansko škodo. Dne 19. septembra je bilo 83 ljudij usmrtenih. 41.000 oseb je brez strehe in živeža. Iz Trinidada je odplul velik parnik z živežem v St. Vincent.

Društva.

(Slavnost katoliških rokodelskih društev v Gradcu.) [Dalje.] Ob osrni urizjutraj je bila slavnostna služba božja, katero je opravil vč. gospod vodja Fr. baron Oer; prisostvovala sta mu oba podvodji, vč. gg. Stöckler in M. Ljubša. Cerkveno petje je preskrbel pevski zbor katoliških pomočnikov. Kapela, jako lična, ki je še lani o binkošti dobila lepo novo soho sv. Jožefa, bila je do zadnjega prostora polna. — Po slovesni sveti maši se je blagoslovila nova dvorana s svojimi postranskimi prostori. Pod zemljo so prostori za drva in ogelje, dvoje kopalnice in priprava za centralno kurjavo. Nad temi je velika dvorana, zraven soba učilnica in spalnica za slugo katoliških mojstrov. Nova dvorana je zvezana s prejšnjo zborovalnico katoliških mojstrov s tem, da se je zid predrl. Pri stavbi dvorane so imeli opravilo samo udje katoliških mojstrov, od katerih naj posebno omenim gospoda Achleitnerja, ki je sobano krasno oslikal. Na stenah so različni reki o rokodelstvu. — Zunaj na pročelju so vzdane podobe in relief sv. očeta in presvetlega cesarja, mej njima je cesarski orel. Streha je ravna in obdana od vseh strani z železno ograjo; na njej se lahko sprehaja. Pred vsem se je oziralo na prostor, da se lahko na stehi perilo suši, ker se je s stavbo društveni vrt jako skrčil. — Ob 11. uri se je zbrala odlična družba pred novo dvorano. Zaradi žalostnega prigodka v cesarjevi rodovini se cesarski namestnik ni udeležil otvoritve, ali obljubil je, da si pride razpostaviti ogledat ob treh popoldne. Deželni glavar je z Dunaja brzojavno naznanil, da je zadržan. Navzoči so bili predsednik štajerske obrtniške in trgovinske zbornice vitez Schreiner, zastopniki mestnega sveta, ravnatelj obrtniške šole Lauzil, stolni dekan in župnik dr. Hebenstreit in razven udov obeh rokodelskih društev mnogo drugih duhovnih in posvetnih gostov. — Predsednik katoliških mojstrov Hopferwieser pozdravi vse navzoče in podeli potem besedo vodji vč. gospodu kanoniku baronu Oer-u za slavnostni govor. Vodja gospod kanonik Oer se spominja v začetku svojega govora na osodepolni dogodek v Genevi, zaradi katerega se tudi različni uradi ne udeležijo glede na občno žalovanje otvorjenja. Vendar obe društvi nista hoteli otvorjenja prestaviti. Glavni namen katoliških društev je: na krščanski podlagi tužnemu stanu obrtnikov pomagati in nasproti anarhističnim in socijaldemokracističnim nameram delovati. Ravno zato se otvori razstava, da s tem pokažejo katoliški obrtniki svojo podanost cesarju in s tem ob enem tudi svoje delovanje v krščanskem smislu. Po kratkem zgodovinskem pregledu ustanovljenja in po dokazani potrebi povečanja poslopja za družbene potrebe konča vč. gospod vodja svoj govor s trikratnim »živio« na cesarja, na kar vsi navzoči zapojejo cesarsko pesem, spremljano z orgljami. Predsednik deželne obrtne in trgovinske zbornice vitez Schreiner otvori na to razstavo, zahvaljujoč se za povabilo in omenjaje, da ga veseli videti, kako društvi napredujeta in svoje smeri izvajata. — Na to se poda cela družba v dvorano in si ogleda razstavo. Obe sobani, stara zbornica mojstrov in nova sobana cesarja Franca Jožefa in še zraven šolska soba za obrtniške učence so napolnjene z različnimi obrtnimi predmeti. Pred vsemi so omeniti: Dvoje orglje, jedne koncertne od Hopferwieserja, druge, porabne za majhno cerkev ali večjo kapelo od Mauracherja. Dalje lep glasovir, izpostavljen od prve štajerske izdelovalnice glasovirov

(tvrdka Kutny), krasna monstranca, izdelana od Stutmanna (posest mestne nadžupnije), kirurški orodja znanega Čeha Alb. Broža (v vrednosti najmanj 660 gld.), različne mizarske in druge oprave, katere vse naštetih bi bilo preveč. Samo omeniti še hočem krasno aranžirano razstavo različnih krtačnih izdelkov iz graškega zavoda slepih. Kot nevesčak ne morem posameznih reči po njih veljavi opisati, le toliko še naj omenim, da so malo da ne vse obrti zastopane. Tudi rokodelski pomočniki so razpostavili različne reči, od katerih zavzemajo precej prostora različne slike, oblike in izdelki čevljarskega kurza. Rokodelski učenci so zastopani po različnih nalogah, slikah in tudi izdelkih. Cela razstava dela lep vtis. Neka gospa, ki je bila letos avgusta na dun. razstavi, mi je pravila, da je naša razstava Dunaj v mali obliki. Veči del razpostavljenih reči so brez naročila, tako oboje orgle, glasovir itd. Zato je želeli, da si marsikdo, ki kako reč potrebuje, tudi razpustavo ogleda, ker si pri tej priložnosti lahko različne oprave kupi. Vstopnina znaša 20 kr., dne 4. in 9. vinctoka 10 kr. za osebo. Vsak dan od 4. do 5. ure popoldne je koncertna godba na razpostavljenih orglah in glasoviru. O treh popoldne sta počastila s svojim posetom razstavo c. k. namestnik štajerski ekselencia marki Bacquehem in svetnik c. k. namestništva ob enem vodja mestne občine Gradec, baron Hammer-Purgstall. Ostala sta pol ure v razstavi in oba visoka gospoda izrazila zadovoljnost, da, svoje občudovanje o mnogoličnih razpostavljenih izdelkih. Obče je že od začetka obisk jako mnogoštevilen. — Zvečer ob polusedmi uri je v gledališču katol. rokodelskih pomočnikov predstava patrijotična igra iz časov francoske vojske na Tirolskem: »Peter Mayr, der Wirt an der Mahr« z živimi podobami, katere aranžuje gimn. profesor in akademiški slikar L. Kurz vitez von Thurn und zu Goldstein, katerega oče je svoje dni bil v Ljubljani znani slikar. — Cela razstava je zavarovana za 1200 gld.

(Konec sledi.)

Gospodarska organizacija.

»Slovenski Narod« nas je včeraj počastil z vvodnim člankom. Naša notica o »Splošnem kreditnem društvu« ga je tako zbudila, da je za dva dni obmolnil, tretji dan pa pregrešil pod naslovom: »Izobčenje« voden članek, ki zopet potrjuje to, kar je že obče znano, da »Narod« o gospodarskih stvareh — kakor še o marsičem drugem — prav nič ne razume. Toraj najraje molči — kajti z molčanjem bode še največ koristil novemu denarnemu zavodu.

Mi smo svoje stališče nasproti »Splošnemu kreditnemu društvu«, vsled mnogostranskega izrecnega zahtevanja jasno precizirali, to se pravi jasno za vsacega, ki o teh stvareh kaj razume.

Mi želimo »Splošnemu kreditnemu društvu« najboljši vspeh — želimo pa, da se ne vmešava v naš delokrog.

Žalibog »Splošno kreditno društvo« poslednjega pogoja ni spolnilo, marveč je brezobzirno lotilo se baš našega posestnega stanja.

Tacega početja pa ne bomo mirno gledali in — klin s klinom!

»Splošno kreditno društvo« naj se omeji na to, v kar se je prav za prav osnovalo: na trgovski kredit. Potem ne najde v nas ne le nasprotnikov, temuč celo prijatelje.

Odločno pa moramo odklanjati pretenzijo »Splošnega kreditnega društva« igrati ulogo, katero si je »Ljudska posojilnica« po triletnem resnem delu priborila. Suum cuique! Mi smo v posesti in smo pripravljeni to posest brezobzirno braniti.

Pripravljeni smo pa tudi, iskati »modus vivendi« z novim društvom in prepričani smo, da ga bomo končno tudi našli.

Nemogoče pa bo to toliko časa, dokler bode nekdo lovil hranilne knjižice »Ljudske posojilnice«. Zoper tako več kot brezobzirno postopanje mora tudi reakcija biti brezobzirna!

Toliko za danes na adresu »Splošnega kreditnega društva«.

Hranilnica in posojilnica na Rovih imela je v mesecu septembru:

prejemkov	gld. 2.518:41
in izdatkov	» 1.771:96
toraj denarnega prometa	gld. 4.290:37
Hranilnih vlog se je vložilo gld. 164:55, vzdignilo pa gld. 825— in je stanje koncem septembra gld. 36.086:43.	

Posojil se je dalo gld. 919.—, vrnilo pa se ni nič in je stanje gld. 17.809.—.

Naloženega denarja ima posojilnica goldinarjev 18.211:45.

Članov ima posojilnica 138.

Posojilnica obstoji sedaj ravno jedno leto in je imela v tem času t. j. od 1. oktobra 1897 do 1. oktobra 1898:

prejemkov	gld. 58.595:99
in izdatkov	» 57.713:67
toraj denarnega prometa	gld. 116.809:66

Hranilnica in posojilnica v Šturijah imela je v mesecu septembru:

prejemkov	gld. 3.491:34
in izdatkov	» 2.760:68

torej denarnega prometa gld. 6.252:02

Hranilnih vlog se je v tem času vložilo gld. 1353:43, vzdignilo pa gld. 38—, in je stanje koncem meseca gld. 3.141:11.

Posojil se je dalo gl. 2704:04, vrnilo pa nič in je stanje posojil gld. 3.289:08.

Članov ima posojilnica 34.

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici imela je v mesecu septembru:

sprejemkov	gld. 91:13
in izdatkov	» 57:10

tedaj denarnega prometa gld. 148:23

Hranilnih vlog se je vložilo gld. 7—, vzdignilo pa gld. 7— in je stanje konec septembra gld. 16:446:86.

Posojil se ni dalo nič, vrnilo se je gld. 10 in in je stanje gld. 7120—.

Naloženega denarja ima posojilnica 9509 gld. 15kr., članov pa 30.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gg. konkurentje 16 gld. 50 kr.

Za vseslovensko delavsko zastavo: Gg. konkurentje 16 gld.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Rožek na Koroškem, 7. oktobra. Pri sodišču v Rožeku je bila danes o slovenski tožbi razprava. Sodnik je določil nemško razpravljati, ker toženci baje ne znajo pismene slovenščine (!); tudi se je branil zastopnikova izvajanja slovensko protokolirati. Zastopnik dr. Brejc je energično protestiral.

Dunaj, 7. oktobra. Vlada je izročila državnemu zboru predlog glede uravnave plač bogoslovnih profesorjev, po katerem se dosedanji zakon § 1, 2 in 3 spremené. Plača bo zanaprej 1400 gld. in zraven še aktivitetna doklada ter petletnice. Pokojnina se vravna kakor pri srednješolskih profesorjih.

Dunaj, 7. oktobra. Posl. Povše je danes grofu Thunu izročil pismene zahteve Slovencev, Hrvatov in Rusinov. Minister Thun je obljubil predložene zahteve natančno proučiti ter jih po možnosti izvršiti.

Dunaj, 7. oktobra. Poročila liberalnih listov, da se je mej Thunom in slovansko krščansko-narodno zvezo doseglo popolno sporazumljenje, so neosnovana. Zveza bo vravnala svoje postopanje tako, kakor bo grof Thun uvaževal in izvrševal zahteve, predložene mu od zveze.

Dunaj, 7. oktobra. Češki listi zahtevajo, da se ministerstvo spolni parlamentarno. Za-se zahtevajo Čehi ministra za Češko, in se govori, da je za to mesto odločen poslanec Začek.

Dunaj, 7. oktobra. Danes nadaljuje državni zbor vladno predlogo o zboljšanju plač državnih služabnikov. Pristaši levece porabljajo te predloge v svoje agitacijske namene. — Posl. Pientak je predlagal, naj se ta predlog izroči proračunskemu odseku, ki mora v osmih dneh o tem poročati zbornici. Nato se je vsprejel predlog za sklep debate. Kot glavni govornik je bil izbran posl. Pergelt.

Dunaj, 7. oktobra. Danes je bil izvoljen odsek 48 članov za nagodbene predloge. Od slovanske kršč.-nar. zveze so bili izvoljeni posl. vitez Berks, dr. Laginja,

Šuklje in Wahnianin. Posl. Povše je izjavil, da ne more kandidovati v ta odsek.

Dunaj, 7. oktobra. Cesar je imenoval z lastnoročnim pismom z dne 6. t. m. barona Dipaulija trgovinskim ministrom.

Dunaj, 7. oktobra. Cesar je vsprejel bivšega trgovskega ministra dr. Baernreitherja v daljši avdijenci.

Dunaj, 7. okt. Desnica smatra sedanje državnozbornsko zasedanje kot resno, ako le-vici zopet ne pride na misel z obstrukcijo preprečiti vsako delo.

Dunaj, 7. okt. Danes se sestavi odsek za pogodbo. Predsednik mu bo posl. Bi-linski. — Ta odsek se razdeli v posa-mezne pododseke, katerim bodo izročeni po-sebni oddelki pogodbenih predlog.

Dunaj, 7. oktobra. Prihodnja seja dr-žavnega zbora je v četrtek. — Člani kvotne deputacije gredo v torek v Budim-pešto.

Dunaj, 7. oktobra. Avstrijska kvotna deputacija je v drugi seji soglasno vsprejela predlog poročevalca Beera, da se vztraja, izvzemši praecipuum, pri zahtevi 38 odstot-kov. Finančni minister dr. Kaizl je soglašal s tem predlogom. Seje se je udeležil tudi ministerski predsednik grof Thun.

Dunaj, 7. oktobra. V prisotnosti cesarja in nadvojvod Otona, Ludovika Viktorja in Evgena se je vršilo včeraj dopoldne posve-čevanje nove župne cerkve na Štefanijskem trgu na Ottakringu. Pontifikalno sveto mašo je služil kardinal dr. Gruscha.

Pariz, 7. oktobra. Svetnik kasacijskega dvora Bard je imenovan za poročevalca v Dreyfusovi aferi.

Pariz, 7. oktobra. Število evropskih vojakov na Kreti se zviša od 1800 na 2600 mož.

Rim, 7. oktobra. „Esercito“ poroča, da odide v kratkem na Kreto večje število ita-lijanskih karatinijerjev, da dopolnijo dolo-čeno število evropskega orožništva.

Newjork, 7. oktobra. Brzjavno se po-roča, da so Indijani v državi Minnesotta na-padli oddelek vojakov Zveznih držav pod vodstvom generala Bacona ter ga z genera-lom vred popolno potolkli. Vlada je odpo-slala nadaljnih 5000 mož.

Umrli so:

4. oktobra. Tomaž Kastelic, krojač, 55 let, je na Pasjem brodu utonil.

5. oktobra. Ivan Zgonec, sprevednik, 65 let, Dunajska cesta 35, plućnica.

6. oktobra. Jožef Tavčar, trgovinske zbornice uradnik, 32 let, Sv. Petra cesta 47, jetika.

V bolnišnici:

4. oktobra. Marija Delost, branjevca vdova, 79 let, osta-relost.

5. oktobra. Jožef Žavbi, kajžar, 44 let, sušica možgan.

Meteorološko poročilo.						
Višina nad morjem 306.2 m.						
	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
6	9 zvečer	735.6	13.1	sl. jug	jasno	0.0
7	7 zjutraj	734.6	9.7	sl. svzh.	megla	
7	2. popol.	733.6	17.6	sr. jug	oblačno	
Srednja včerašnja temperatura 15.2°, za 3.2° nad normalom.						

Kinematograf Lumière.

V od podpisanega podjetništva najetem
steklenem salonu kazine
706 4 (vhod skozi vrt)
danes in vsak dan ob 5., 6., 7. in 8. uri
zvečer, v nedeljo tudi ob 10., 11. in 12. uri
dopoldne in ob 4. uri popoldne
predstave s kinematografom Lumière
delniške družbe v Lyonu.

Od torka, dne 4. oktobra
3 nov vsposed:

1. Panorama obale Saone (od parnika posneta). — 2. Izohod iz stolne cerkve v Milanu. — 3. Šola za mečevanje. — 4. Nevihta na morji pri Opatiji. — 5. Sežiganje ljulike. — 6. Odhod 500 ciklistov. — 7. Kralj Umberto in kraljica Margherita v Monzi. — 8. Dianino kopališče v Milanu (na splošno zahtevanje). — 9. **Podiranje zidu** (na Dunaju več ko 1000krat predstavljano). — 10. Stolni trg v Milanu. — 11. Steeple-Chase dragoncev (na splošno zahtevanje). — 12. Prepri med ženami, ki ga prekine pes (komično).

Vstopnina 20 kr. Otroci in vojaki 10 kr. (Sedeži.)
Vspored brezplačno.
Zadnji teden!
Podjetništvo.

Med. univ. dr. Robida
specijalist živčnim in duševnim boleznim
ordinira od 2. do 3. ure pop.
Wolfove (Gledališke) ulice 1,
I. nadstropje. 694 3-3

Kdor
hoče piti **dober konjak**
kupi naj
Cognac St. Julien
pri tvrdki 713 3-1
Kham & Murnik.

V Horjulu je razpisana do 20. oktobra
služba organista in mežnarja.

Dohodki so v žitni biri in štoli. Je tudi 3 mernike posetve in prostorno stanovanje. Vse v denarjih bi znašalo 300 gld. 709 3-2

Obetajo se tudi postranski dohodki.

Zavod
za 320 26-12
umetno slikarstvo
na steklu.

B. ŠKARDA
v BRNU.

Specijalni zavod
za
slikanje na cerkvena okna
v vsakem slogu in izdelavi.

Ceniki, troškovniki,
načrti, škeice in
vsakoršen strokovni na-
svet brezplačno.

Koledar katol. tisk. društva
za leto 1899,
namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev.
Neudom stane krasno vezan gld. 1.20.

Razglas.

Oni dopustniki in nadomestni rezervisti sanitetnega oddelka št 8 in garnizijske bolnice št. 8 v Ljubljani, kateri se hočejo prostovoljno udeležiti slavnostne razdelitve jubilejsko-spominske kolajne (medalje) na dan 2. grudnia 1898, naj to ustno ali pismeno tu sem naznanijo.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1898.

C. in kr. garnizijska bolnica v Ljubljani.

„Narodni dom“.

P. n. slav. občinstvu si dovoljujem uljudno naznaniti, da prevzamem z dnem 8. t. m.

restavracijo in kavarno
v „Narodnem domu“.

Potrudit se bodem, postreči slav. občinstvu z najboljšimi jedili in pijačami in skrbel za točno postrežbo ter prosim mnogoštevilnega obiša.

S odličnim spoštovanjem

715 2-1
Ivan Mayr.

Dunajska borza.		
Dne 7. oktobra.		
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.	
Skupni državni dolg v srebru	101 > 10 >	
Avstrijska zlata renta 4%	120 > 60 >	
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 > 35 >	
Ogerska zlata renta 4%	120 > 10 >	
Ogerska kronska renta 4%, 200	98 > 10 >	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	901 > — >	
Kreditne delnice, 160 gld.	353 > 90 >	
London vista	120 > 17 1/2 >	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 87 1/2 >	
20 frankov (napoleonor)	11 > 71 >	
Italijanski bankovci	44 > 65 >	
C. kr. cekini	5 > 68 >	
Dne 6. oktobra.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	165 gld. — kr.	
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 > 50 >	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 > — >	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > 25 >	
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 > 50 >	
Dunavske državne srečke 5%	131 > — >	
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 > — >	
Posojilo goriškega mesta	112 > — >	
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 50 >	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 > 20 >	
Priporitne obveznice državne železnice	— > — >	
„ južne železnice 3%	179 > — >	
„ južne železnice 5%	126 > 70 >	
„ dolenskih železnic 4%	99 > 50 >	
Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 40 kr.	
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 > — >	
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 > 25 >	
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 > — >	
Salmove srečke, 40 gld.	82 > — >	
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > 20 >	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >	
Ljubljanske srečke	22 > 50 >	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 > — >	
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3390	— > — >	
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	419 > — >	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	72 > 50 >	
Splošna avstrijska stavbinska družba	108 > 60 >	
Montanska družba avstr. plan.	178 > 15 >	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	173 > — >	
Papirnih rubljev 100	127 > 25 >	

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.